

Täysistunto

Tiistai 8.12.2015 klo 14.00—4.12

18. Hallituksen esitys eduskunnalle energiaverotusta koskevan lainsäädännön muuttamiseksi

Hallituksen esitys HE 34/2015 vp
Valiokunnan mietintö VaVM 11/2015 vp

Toinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 18. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotukset, joiden sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä.

Keskustelu

2.24 **Anne Kalmari kesk:** Arvoisa herra puhemies! Tässä lakiehdotuksessa ja mietinnössä esitetään lämmitys-, voimalaitos- ja työkonepolttoaineiden hiilidioksidiveroa korotettavaksi. Tämäkin on lainsäädäntö, joka kirpaisee ihmisiä, kansalaisia, mutta se on hallitusohjelman linjauksen mukainen. Halusimme ohjata energiankäyttöä uusiutuvan energian suuntaan, ja tällä lailla on selkeä ohjausvaikutus. Siinä hiilidioksiditonin arvo nostettaisiin nykyisestä 44 eurosta 54 euroon, mikä merkitsisi keskimäärin 14 prosentin suuruista korotusta kokonaisverotasoihin. Sen sijaan tässä esityksessä ei chp-tuotannon hiilidioksidiveron puolitusta ole tehty, ja näin biokaasu ja biomassojen verottomuus säilyy tietenkin myöskin ennallaan. Mutta se hiilidioksidiverokysymys meillä pitäisi tämän hallituskauden edetessä nyt sitten viedä maaliin, sillä kun sitä kompensatiota kivihillelle on — ei meinaa oikein ajatuskaan kulkea tässä vaiheessa yötä (Naurua) — se kannustaa käyttämään fossiilisia polttoaineita. Mielestäni myöskin tämä asia pitäisi hallitusohjelman linjauksen mukaisesti viedä maaliin.

2.26 **Jukka Gustafsson sd:** Joo, aivan lyhyesti. Hallituksen esityksessä hiilidioksiditonin hinta nousee 44 eurosta 54:ään vuoden 2016 alussa. Ensisijainen syy on fiskaalinen. Muutos lisäisi vuosittaisia verotuottoja 85 miljoonalla eurolla. Teollisuuden energiaverotukien kasvaessa nettovaikutus on noin 75 miljoonaa euroa vuodessa. Verotuottojen ja ympäristövaikutuksen haittapuolena on asumisen kustannusten kasvu. Öljylämmitteisen omakotitalon polttoainekustannukset nousisivat keskimäärin 75 euroa vuodessa ja kaukolämpitetyn omakotitalon 20 euroa vuodessa. Öljylämmitteisessä omakotitalossa yksin elävän eläkeläisen asumismenot nousevat jo yli 50 prosenttiin käytettävistä olevista tuloista. On syytä kantaa huolta esityksen vaikutuksista asumiskustannuksiin ja erityisesti pienituloisten eläkkeensaajien tilanteeseen. Hallitus on tekemässä monta kielteistä päätöstä, jotka osuvat nimenomaan eläkkeensaajiin, ja tätä suuntaa ei voi pitää oikeana. On perusteltua,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 77/2015 vp

että hallitus selvittää esityksensä tulonjakovaikutukset ja ottaa ne päätöksenteossa huomioon.

Teen vastalauseen 1 mukaisen lausumaehdotuksen. Se kuuluu näin: "Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa selvityksen esityksen tulonjakovaikutuksista ja erityisesti sen vaikutuksista pienituloisten eläkkeensaajien asumiskustannuksiin ja ryhtyy tarvittaviin toimiin epäkohtien ilmetessä."

2.28 Riitta Myller sd: Arvoisa puhemies! Ensinnäkin kannatan tuota edustaja Gustafssonin tekemää lausumaesitystä. On luonnollisesti tärkeitä, että me pääsemme fossiilista polttoaineista eroon, mutta kyllä se pitää tehdä niin, että kaikkein pienituloisimmat henkilöt eivät siitä kärsi erityisesti tällaisessa tilanteessa, josta tässä on kysymys, ja sen vuoksi on tärkeitä, että nämä vaikutukset selvitetään.

2.29 Katri Kulmuni kesk: Arvoisa puhemies! Lakiehdotuksessa esitetään tosiaankin hiilidioksidiveron korotusta ensi vuodelle ja sitten vuodelle 2017 kaivosten energiaverotukseen helpotuksia. Hiilidioksiditonin hinta nousee 10 euroa tonnilta 54 euroon 44 eurosta. Suora fiskaalinen vaikutus on tosiaan se 75 miljoonaa, mutta kun sieltä otetaan ne kaivosten energiaverohelpotukset pois, 27 miljoonaa, niin vuodesta 2018 lähtien saa valtio 48 miljoonaa enemmän verotuloja tämän lakimuutoksen myötä.

Ennen kaikkea tämä koskee kivihiilen polttoa. Se koskee myös öljyn polttoa. Kyllähän se tukee näin ollen biomassan ja vähäpäästöisten lämmityspolttoaineiden käyttöä. Suhteellisesti se parantaa myös maakaasun ja turpeen kilpailuasetaelmaa itse asiassa kivihiileen nähden. On toki totta, että öljylämmitteisille omakotitaloille tulee tästä vuosittain noin 75 euron lasku. Kivihiiellä tai maakaasulla tehty kaukolämpöverkon kautta tuleva kotitalon lämmitys kustantaa noin 20 euroa lisää, mutta sitten taas laajasti selvässä enemmistössä meidän kaukolämpöverkoistamme ei kyllä käytetä kivihiieltä polttoaineena. Siellähän tähän ei tule minkäänlaista lisäystä. Ennen kaikkea tämä tietenkin koskettaa niitä isoja kaupunkeja, jotka ovat kivihiiellä lämmittäneet, ja on toivon mukaan sinnekin nyt sitten kannustin siirryä biopohjaisiin kotimaisiin energiamuotoihin lämmityspolttoaineina ja näin ollen luopua kivihiilen käytöstä.

2.30 Markus Lohi kesk: Arvoisa puhemies! Tämä hallituksen esitys tulee vaikuttamaan kansalaisten asumisen energiahintaan silloin, jos on öljylämmitys omakotitalossa tai jos ollaan kaukolämmityksessä ja kaukolämpö tuotetaan kivihiiellä tai maakaasulla. Vaikutukset ovat vuositasolla kuitenkin sillä tavalla alhaisia, että en näe, että mitään erityisiä selvityksiä tässä tarvitsee tehdä. Se pitää huomata, että jos lämmitys perustuu puu- tai turvepohjaisiin polttoaineisiin kaukolämmityksessä, veronkorotukset eivät vaikuta asumismenoihin lainkaan, ja sitä kautta tällä myös tavoitellaan ohjausvaikutusta, jotta polttoainevalinnat olisivat tämäntyyppiset.

Toinen merkittävä asia tähän hallituksen esitykseen sisältyvänä on tämä kaivostoiminnan muuta teollisuutta ankaramman verotuksen palauttaminen samalle tasolle kuin muulla teollisuudella. Tämäkin on minusta järkevä asia, jotta turvaamme kaivostoiminnan kilpailukyvyn jatkossa.

2.32 Sami Savio ps: Arvoisa puhemies! Tässä edustaja Gustafsson kiinnitti huomiota näiden asumiskustannusten nousuun, ja en lähde nyt sen enempiä toistamaan, mutta täällä to-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 77/2015 vp

siaan on todettu, että öljylämmitteisten omakotitalojen lämmityskustannukset nousevat noin 75 euroa vuodessa ja kaukolämmitteisten noin 20 euroa vuodessa, jos kaukolämpö on tuotettu kivihiilellä tai maakaasulla. No, nämä nyt eivät sitten kuukausitasolla toki kovin montaa euroa tee — tietenkin pienituloisilla jokainen euro on tarpeen, en sitä yhtään kiistä — mutta kyllä valiokunnassa käytiin myös näitä vaikutuksia melko tarkkaan läpi asiantuntijalausuntojen perusteella, joten siihen on kyllä kiinnitetty huomiota. Myös tässä mietinnön tekstissä alaindeksissä mainitaan, että esitys on toki pohjimmiltaan aavistuksen regressiivinen, mutta muutos on hyvin lähellä nolaa ja määrälliset muutokset kohdistuvat selvimmin ylimpiin tuloluokkiin, joihin kuuluvat asuvat yleensä keskimääräistä tilavammissa asunnoissa, joten mielestäni tässä vastalauseessa mainittua tulonjakovaikutusten selvitystä ei tarvitse sen enempää tehdä eikä tätä tulonjakovaikutusta avata.

2.33 Jari Leppä kesk: Herra puhemies! Vaikka tämä energiaveron korotus, hiilidioksidiveron korotus, kohdistuukin asumiseen osittain ja myöskin elinkeinonharjoittajiin monella tavalla ja lisää siellä puolella kustannuksia, niin kyllä tämän ohjausvaikutus on kuitenkin merkittävä: ohjataan suomalaista energian tuotantoa ja käyttöä yhä enemmän kotimaisiin uusiutuviin energiamuotoihin ja energiansäästöön, energiatehokkuuteen, ja se jos mikä on kaikkien mahdollisten tavoitteiden mukaista. Sen vaikutukset niin ilmastoon, ympäristöön kuin myöskin meidän kauppa- ja vaihtotaseeseen, työllisyyteen ovat merkittäviä. Siksi erilaisia keinoja täytyy käyttää, ja tällaiset ohjauskeinot ovat siinä yksi.

Tietysti hallituksen pitää myöskin nyt sitten ohjelmansa mukaisesti tuoda myös muita ohjauskeinoja ja muita kannustimia siihen, että me pystymme nopealla tahdilla ensinnäkin luopumaan kivihiilestä kokonaan ja vähentämään merkittävässä määrin meidän tuontienergiatarvettamme, meidän energiariippuvuuttamme. Se on kaikkien meidän suomalaisten etu, ja se vahvistaa myöskin ilman muuta pitkällä aikavälillä valtiontaloutta ja tuo niitä lukuisia hyötyjä, mitä siitä on saatavilla. Elikkä meidän pitää nyt vastaanottaa vain joitakin kustannusten nousuja sillä varjolla, että me tulevaisuudessa saamme energiaa enemmän omasta maasta ja omilla tuotantomenetelmillämme ja sitä kautta parannamme silloin hyvinvointiamme, työllisyyttämme ja talouttamme.

2.35 Anne Kalmari kesk: Arvoisa herra puhemies! Yksinkertaistettuna voi sanoa, että nyt pellettikattilan hankinnan takaisinmaksuaika lyhenee. Myös tulee kannustimia sille, että eri koneissa ruvetaan entistä enemmän käyttämään polttoaineita, jotka ovat toivottavasti myös kotimaisia mutta ennen kaikkea uusiutuvia.

Keskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.